

פרק שני

א. מְזַרְפִּין שְׁקָלִים לְדַרְכוֹנוֹת מִפְּנֵי מְשׁוּי הַדָּרוֹךְ - אֲשֶׁר הָיוּ מְשׁוּי

לְשֵׁם שְׁהִיּוּ שׁוֹפְרוֹת בְּמִקְדָּשׁ, - אֲשֶׁר הָיוּ מְשׁוּי לְשֵׁם שְׁהִיּוּ שׁוֹפְרוֹת בְּמִדְּבַר הַיָּד

בְּנֵי הָעִיר שֶׁשָּׁלְחוּ אֶת שְׁקָלֵיהֶן וְנִגְנְבוּ אוֹ שֶׁאֶבְדּוּ:

אם נתרמה התרומה - נשבעין לזבובים, ואלו לאו - נשבעין לבני העיר

ובני העיר שוקלין תחתיהן. ומצאו, או שהתזירים הגנבים - אלו ואלו שקלים, ואין עולין להן לשנה הבאה.

ג. הַיּוֹמֵן שֶׁקָלוֹ לְחִבְרוֹ לְשֶׁקוֹל עַל יָדוֹ, וְשֶׁקָלוֹ עַל יָדֵי עַצְמוֹ:

אם נתרמה תרומה - מְעַל. - כִּי הֵן הֵן עֲשִׂי

הַשֶּׁקֶל שֶׁקָלוֹ מִמְעוֹת הַקֹּדֶשׁ, אִם נִתְרָמָה תְּרוּמָה וְקָרְבָּה בְּהֵמָה - מְעַל. - כִּי הֵן הֵן עֲשִׂי

מִדְּמֵי מַעֲשֵׂר שָׁנִי, מִדְּמֵי שְׂבִיעִית - יֹאכֵל כְּגִגְדָן. - כִּי הֵן הֵן עֲשִׂי

ד. הַמְכַנֵּס מְעוֹת וְאָמַר: "הֲרִי אֵלַי לְשֶׁקְלִי" - בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: מוֹתֵרֵן נְדָבָה; - בֵּית הַלֵּל אוֹמְרִים: מוֹתֵרֵן חֲלִין.

"שֶׁאֵבִיא מִהֵן לְשֶׁקְלִי" - שׁוֹרֵן שֶׁמוֹתֵרֵן חֲלִין.

"אֵלַי לְחֶסֶת" - שׁוֹרֵן שֶׁהַמּוֹתֵרֵן נְדָבָה;

"שֶׁאֵבִיא מִהֵן לְחֶסֶת" - שׁוֹרֵן שֶׁהַמּוֹתֵרֵן חֲלִין.

ד. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן: - כִּי יֵאָמַר מִה בֵּין שְׁקָלִים לְחֶסֶת? - אֵלַי כִּי הֵן הֵן עֲשִׂי

שְׁקָלִים יֵשׁ לָהֶם קֶצֶבָה, וְחֶסֶת אֵין לָהּ קֶצֶבָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר: - אֵין לָהֶם קֶצֶבָה!

אֵף לְשֶׁקְלִים אֵין לָהֶם קֶצֶבָה! שֶׁבְּשֶׁעֵלּוֹ יִשְׂרָאֵל מִן הַגּוּלָּה הָיָה שׁוֹקְלִים דְּרַכּוֹנוֹת, חֲזָרוּ לְשֶׁקוֹל סְלָעִים, חֲזָרוּ לְשֶׁקוֹל טַבְעִין, וּבְקֶשֶׁוֹ לְשֶׁקוֹל דִּינָרִים.

אמר רבי שמעון:

אף על פי כן, יד בלן שנה, - אָבֵל חֶסֶת - זֶה מְבִיא בְּסָלַע וְזֶה מְבִיא בְּשֶׁתִּים וְזֶה מְבִיא בְּשֶׁלֶשׁ.

ה. מוֹתֵר שְׁקָלִים - חֲלִין.

מוֹתֵר עֲשִׂירִית הָאֶפֶס,

מוֹתֵר קָנִי זָבִים קָנִי זָבוֹת וְקָנִי יוֹלָדוֹת, וְחֶסֶת וְחֶסֶת וְחֶסֶת - מוֹתֵרֵן נְדָבָה.

זֶה הַקָּלָל:

כָּל שֶׁהוּא כָּא לְשֵׁם חֶסֶת וְלְשֵׁם אֶשְׁמָה, מוֹתֵרֵן נְדָבָה.

מוֹתֵר עוֹלָה - לְעוֹלָה.

מוֹתֵר מִנְחָה - לְמִנְחָה.

מוֹתֵר שְׁלָמִים - לְשְׁלָמִים.

מוֹתֵר פֶּסַח - לְשְׁלָמִים.

מוֹתֵר זָוִירִים - לְזָוִירִים.

מוֹתֵר זָוִיר - לְנְדָבָה.

מוֹתֵר עֲגִיִּים - לְעֲגִיִּים.

מוֹתֵר עֲנִי - לְאוֹתוֹ עֲנִי.

מוֹתֵר שְׂבוּיִים - לְשְׂבוּיִים.

מוֹתֵר שְׂבוּי - לְאוֹתוֹ שְׂבוּי.

מוֹתֵר הַמֵּתִים - לְמֵתִים.

מוֹתֵר הַמֵּת - לְיוֹרְשֵׁיו.

רַבִּי מְאִיר אוֹמַר:

מוֹתֵר הַמֵּת - זֶהָ מֵנָח עַד שֶׁיָּבֵא אֶלְהֵוּ;

רַבִּי נֶטָן אוֹמַר:

מוֹתֵר הַמֵּת - בּוֹנִין לוֹ נֶפֶשׁ עַל קִבְרוֹ.

פרק שלישי

א. בְּשֶׁלֶשֶׁה פְּרָקִים בְּשָׁנָה, תּוֹרְמִין אֶת הַלְּשָׁכָה: בְּפֶרוֹס הַפֶּסַח, בְּפֶרוֹס עֲצֵרָת, בְּפֶרוֹס הַחֵג;

וְהֵן קְרָנוֹת לְמַעֲשֵׂר בְּהֵמָה; - דְּבָרֵי רַבִּי עֲקִיבָא. כֵּן עֲזַאי אוֹמַר:

בְּעֶשְׂרִים וְחֶשְׁעָה בְּאָדָר, וּבְאֶחָד בְּסִינּוֹן, וּבְעֶשְׂרִים וְחֶשְׁעָה בְּאָב, רַבִּי אֱלֵעָזָר וְרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים:

בְּאֶחָד בְּנִסָּן, בְּאֶחָד בְּסִינּוֹן, בְּעֶשְׂרִים וְחֶשְׁעָה בְּאֵלוּל;

קב ונקי

פרק ב מצרפין מחליפין דרכונות. שם מטבע של זהב: שופרות. חיבות שפיהם צר מלמעלה כשופר: ב ממעות הקדש. וכסבור שהם של חולין: ד מה בין. ובשקלים אמרי בית הלל חולין, ובחטאת מרוד שהמותר נדבה: קצבה. "העשיר לא ירבה והדל לא ימעט": טבעין. מחצית השקל: ה נפש. מצבה: פרק ג בשלושה. כל השקלים היו בלשכה אחת, ובשלושה פרקים נוטל ממנה ונותן בשלוש קופות שכל אחת משלוש סאין, לקנות מהן קרבנות צבור: בפרוס. טו ימים קודם הפסח וכן בעצרת ובתג טו יום קודם:

פרק רביעי

א. התרוקמה מה היו עושין בה?
 לוקחין בה תמידין ומוספין ונקביהם,
 העמר ושתי הלחם ולחם הפנים,
 וכל תרובות הצבור.

שומרי ספיתים בשביעית — ויש להם ספר — ויש להם ספר — ויש להם ספר
 נוסלין שקרן מתרומת הלשקה.
 רבי יוסי אומר:

אף הרוצה מתגרב שומר תנם. וי"ל להביאם (ק"כ חז"ל)
 אקרו לו:

אף אתה אומר שאינן באין אלא משל צבור.

ב. פרה ושעיר המשלח ולשון של זהירות —
 באין מתרומת הלשקה.

בכש פרה וכבש שעיר המשלח ולשון שבין קרניו.
 ואמת הפנים וחומת העיר ומגדלוטיה, וכל צרכי העיר —
 באין משירי הלשקה.
 אבא שאול אומר:

בכש פרה — כהנים גדולים עושין אותו משל עצמן.

ג. מותר שגרי הלשקה מה היו עושין בה?
 לוקחין בהן יגנות, שמנים וסלתות, והשכר והקדש;
 דברי רבי ישמעאל.
 רבי עקיבא אומר:

אין משתכרין משל הקדש ולא משל עניים. וי"ל אבא?

ד. מותר תרוקמה מה היו עושין בה?
 וקוצי זתב צפוי לבית קדשי הקדושים.

רבי ישמעאל אומר:
 מותר הפרות לקיץ הפזבחה, ומותר התרוקמה לכלי שרת.
 רבי עקיבא אומר:

מותר התרוקמה לקיץ הפזבחה, ומותר נסכים לכלי שרת.
 רבי חנינא סגן הפזבחה, ומותר נסכים לכלי שרת.
 רבי חנינא אומר:

מותר נסכים לקיץ הפזבחה, ומותר התרוקמה לכלי שרת.
 זה וזה לא היו מודים בפרות.

ה. מותר הקטרת מה היו עושין בה? — וי"ל ששם להם שם קטרת
 מפרישין מנסה שכן האפגין, ובשל עניים יולמא מתרמי עני ולי"ל
 ומחללין אותה על שכר האפגין.

מפני מה אמרו בעשרים וחשעה בללול,
 ולא אמרו באחד בתשרי?

מפני שהוא יום טוב ואי אפשר לעשר ביום טוב, וי"ל שיש
 לסיקו הקדומוהו לעשרים וחשעה בללול.

ב. בשלש קפות של שלש קאין תורמין את הלשקה,
 וכתוב בהן: אל"ף ב"ת גימ"ל. — כי היו מניקני קנה ל"ל אולי ל'
 רבי ישמעאל אומר:

ונתית כתוב בהן: אלפ"א בית"א גמלא"א.

אין התורם נכנס
 לא בפרגוד חמות, ולא במנעל, ולא בסנדל,
 ולא בתפלין, ולא בקמיע;
 שפא יעני,

ויאמרו: "מעון הלשקה העני", — וי"ל שיש
 או שפא יעשיר.

ויאמרו: "מתרומת הלשקה העשיר";

לפי שאדם צריך לצאת ידי הכריתות,
 כדרך שצריך לצאת ידי המקום,
 שאמר (במדבר לב, כב):
 "והייתם נקים מזה ומישראל".

ויאמרו (משלי ג, ד):
 "ומצאתו ושכל טוב בעיני אלהים ואדם".

ג. של בית רבן גמלאל היה נכנס ושקלו בין אצבעותיו.
 וחורקו לפני התורם,

והתורם מתקן ודוחפו לקפה. — כי ק"ב ושלשה חסו לה לא רמא
 ספקים אלא ופי ידיו ידיו.

אין התורם תורם עד שיאמר להם: "אתם?".
 והן אומרים לו:

"תום, תום, תום!" — שלש פעמים.

ד. תום את הראשונה ומחפה בקטבלאות, ויש להם
 שניה ומחפה בקטבלאות,
 שלישית לא היה מחפה. — וי"ל אולי היה מחפה על מה אמרו
 שפא ישפה ויתרם מן הדבר הפרום.

תרם את הראשונה לשם ארץ ישראל,
 ושניה לשום פרקים המקפין לה,
 והשלישית, וי"ל

לשום בכל ולשום מדי ולשום מדינות הרחוקות.

במקום הראשון לא אמרו אולי שיהיה

קב וקני

ב אל"ף ב"ת. לידע איזה נתרמה תחלה וממנו יקחו תחלה: בפרגוד. תרומה "כתנות" פרגוד, וחפות מכוסה, כל מלבוש שכופלים השפה מלמטה.
 ד הראשונה. שהייתה בפרוס הפסח: ומחפה. מכסה: בקטבלאות. עורות נאות: לא היה מחפה. שאין עוד תרומה. המוקפים. הסמוכים כעמון ומאב.
 פרק ד התרומה. מה שנתנו לתוך הקופות: ספיתים. תבואה העולה מאלהי מה שגפול בקציר: אף אתה. כלומר אי אתה מודה שאינן באים אלא
 משל צבור ואם שמרם חנם וזכה בהם, נמצא שאינן באין משל צבור: ב פרה. ארומה: ושעיר המשלח. לעזאזל: לשון של זהירות. צמר צבוע כשי
 תולעת: כבש פרה. כמין נשר: ואמת המים. העוברת כעורה: ג אין משתכרין. שאין עניות במקום עשירות, ובשל עניים יולמא מתרמי עני ולי"ל
 למיבה ליה: ד לקיץ המזבח. פיורת למזבח, כשאין נדרים וגורכות המזבח כטל, מביאין עולות, כמו שדרך בני אדם אחר הסעודה: זה וזה. רבי עקיבא
 ורבי חנינא: בפירות. דאין משתכרין בשל הקדש:

ק"ב — ק"ב — ק"ב — ק"ב

ק"ב — ק"ב	ק"ב — ק"ב
ק"ב — ק"ב	ק"ב — ק"ב
ק"ב — ק"ב	ק"ב — ק"ב
ק"ב — ק"ב	ק"ב — ק"ב

ק"ב — ק"ב — ק"ב — ק"ב

ק"ב — ק"ב — ק"ב — ק"ב

בַּלְמַקְבֵּל צֵלִי לְסַפֵּק סְלִחוֹת מֵאַרְבַּע,
עֲמָדוֹ מִשְׁלֵשׁ - סַפֵּק מֵאַרְבַּע;
מִשְׁלֵשׁ וְעֲמָדוֹ מֵאַרְבַּע - סַפֵּק מֵאַרְבַּע;
שֵׁד הַקֹּדֶשׁ עַל הַעֲלִיזָה.

וְאִם הִתְלִיעָה סֶלֶת - הִתְלִיעָה לוֹ,
וְאִם הִחְמִיץ יַיִן - הִחְמִיץ לוֹ.
וְאִינוּ מִקְבֵּל אֶת מַעוֹתָיו, עַד שֶׁיְהִי הַמִּזְבֵּחַ מִרְצָה.

פֶּרֶק חֲמִישִׁי

א. אֵלֵי הֵן הַמִּמְצִין שֶׁהֵי בַמִּקְדָּשׁ:
יִתְנֶן בֶּן פִּינְחָס עַל הַחוֹתְמוֹת,
אֲחִיָּה עַל הַנְּסָכִים,
מִמַּתְיָה בֶּן שְׁמוּאֵל עַל הַפִּסּוֹת, הַזֵּהוּבִי הַיָּמָנִי הַמִּזְבֵּחַ.
פְּתַחְיָה עַל הַקָּזִין - קִדְשָׁהּ בַּיָּמִין.

פְּתַחְיָה זֶה מִקְדָּכִי - זֵה מִמְצִין
לְמָה נִקְרָא שְׁמוֹ פְּתַחְיָה?
שֶׁהֵי פוֹתַח בְּדָבָרִים וְרוֹשֵׁן יוֹדֵעַ שְׂבָעִים לְשׁוֹן.

בֶּן אֲחִיָּה עַל חוֹלֵי מַעִים, הַכֹּהֲנִים הַזֵּהוּבִי הַיָּמָנִי הַמִּזְבֵּחַ
נְחוּזִיָּה חוֹפֵר שִׁיחִין, - אִי
גְבִינֵי כְרוּז, - מִנְיָה מִשְׁנֵי הַמִּזְבֵּחַ
בֶּן גָּבֵר עַל נְעִילַת שְׁעָרִים, - מִנְיָה עַל הַיָּמָנִי הַמִּזְבֵּחַ
בֶּן בְּבִי עַל הַפְּקִיעַ, - מִנְיָה עַל הַיָּמָנִי הַמִּזְבֵּחַ
בֶּן אֶרְנָה עַל הַצִּלְצֵל, - מִנְיָה עַל הַיָּמָנִי הַמִּזְבֵּחַ
הַגֵּרֶם בֶּן לוי עַל הַשִּׁיר,
בֵּית גְּרָמוֹ עַל מַעֲשֵׂה לֶחֶם הַפָּנִים,
בֵּית אֲבִטָּיִם עַל מַעֲשֵׂה הַקְּטָרֶת,
אֶלְעָזָר עַל הַפְּרוֹכֹת,
וּפִינְחָס עַל הַמְּלֻבוֹשׁ. - אִי הַיָּמִין.

ב. אֵין פּוֹתְחִין מִשְׁלֵשָׁה גּוֹבְרִין וּמִשְׂבָּעָה אֲמֵרְבֵּלִין, - מִנְיָה הַיָּמָנִי הַמִּזְבֵּחַ
וְאֵין עוֹשִׂין שְׁנָרָה עַל הַצְּבוּר בְּמִמּוֹן פְּחוֹת מִשְׁנָיִם:
חֹזֵן מִבֵּן אֲחִיָּה שֶׁעַל חוֹלֵי מַעִים, וְאֶלְעָזָר שֶׁעַל הַפְּרוֹכֹת,
שְׂאוֹתָן קָבְלוּ רַב הַצְּבוּר עֲלֵיהֶן. - מִנְיָה הַיָּמִין

ג. אֲרַבְּעָה חוֹתְמוֹת הֵי בַמִּקְדָּשׁ,
וְכָתוּב עֲלֵיהֶן: "עֲגֹל", "זָכָר", "גְּדִי", "חוּטָא".
בֶּן עֲזַאי אוֹמֵר:
חֲמִישָׁה הֵי, וְאֶרְמִית כָּתוּב עֲלֵיהֶן:
"עֲגֹל", "זָכָר", "גְּדִי", "חוּטָא דֵל" וְ"חוּטָא עֲשִׂיר".

וְנִתְּנִין אוֹתָהּ לְאֶמְנִין בְּשִׁכְרוֹ, - מִנְיָה הַיָּמָנִי הַמִּזְבֵּחַ
וְחוֹזְרִין וְלוֹקְחִין אוֹתָהּ מִתְרוּמָה תְּרִשָׁה. - מִנְיָה הַיָּמָנִי הַמִּזְבֵּחַ
אִם בָּא הַקֹּדֶשׁ בְּזִמְנוֹ - לוֹקְחִין אוֹתָהּ מִתְרוּמָה תְּרִשָׁה,
וְאִם לֹא - מִן הַשְּׂפָה.

ו. הַמִּקְדָּשׁ נִקְסִי וְהֵי בְּהֵן דְּבָרִים רְאוּיִן לְקַרְבָּנוֹת הַצְּבוּר -
וְנִתְּנֵי לְאֶמְנִין בְּשִׁכְרוֹ;
דְּבָרֵי רַבִּי עֲקִיבָא.
אָמַר לוֹ בֶּן עֲזַאי:
אֵינָה הִיא הַמִּדָּה,

אֵלָא מִפְּרִישֵׁין מִהֵן שִׁכְרֵי הָאֶמְנִין,
וּמְחַלְלִין אוֹתָן עַל מַעוֹת הָאֶמְנִין,
וְנִתְּנִין אוֹתָן לְאֶמְנִין בְּשִׁכְרוֹ,
וְחוֹזְרִין וְלוֹקְחִין אוֹתָן מִתְרוּמָה תְּרִשָׁה.

ז. הַמִּקְדָּשׁ נִקְסִי וְהִיתָה בְּהֵן בְּהֵמָה רְאוּיָה לְגַבֵּי הַמִּזְבֵּחַ,
זָכָרִים וְנִקְבּוֹת -

רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:

זָכָרִים: מִכְּרוֹ לְצָרְכֵי עוֹלוֹת,

וְנִקְבּוֹת: מִכְּרוֹ לְצָרְכֵי זְבָחֵי שְׁלָמִים,

וְדַמִּיהֶן יִפְלוּ עִם שְׂאֵר נְכָסִים לְבָרֶךְ הַבַּיִת.

רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:

זָכָרִים עֲצֻמָּן: מִכְּרוֹ עוֹלוֹת;

וְנִקְבּוֹת: מִכְּרוֹ לְצָרְכֵי זְבָחֵי שְׁלָמִים,

וְכִיבֵי בְּדַמִּיהֶן עוֹלוֹת;

וְשְׂאֵר נְכָסִים יִפְלוּ לְבָרֶךְ הַבַּיִת.

רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר:

רוֹאֵה אֵין אֵת דְּבָרֵי רַבִּי אֶלְעָזָר מִדְּבָרֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ,

שֶׁרַבִּי אֶלְעָזָר הִשְׁוֶה אֵת מִדְּוֹתָו וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ חָלַק.

אָמַר רַבִּי פִּינְחָס:

שְׂמַעְתִּי כְּדָבָרֵי שְׁגִיחֶן:

שֶׁהַמִּקְדָּשׁ כְּפִירוֹשׁ כְּדָבָרֵי רַבִּי אֶלְעָזָר,

וְהַמִּקְדָּשׁ סָתֵם כְּדָבָרֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ.

ח. הַמִּקְדָּשׁ נִקְסִים וְהֵי בְּהֵן דְּבָרִים רְאוּיִן עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ,
יְנוֹת, שְׂקָמִים וְעוֹפוֹת -

רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:

יִמְכְּרוּ לְצָרְכֵי אוֹתוֹ הַמִּין וְכִיבֵי בְּדַמִּיהֶן עוֹלוֹת,

וְשְׂאֵר נְכָסִים יִפְלוּ לְבָרֶךְ הַבַּיִת.

ט. אַחַת לְשָׁלִשִׁים יוֹם, מִשְׁעָרִין אֵת הַלְשָׁכָה.

קַב וּנְקִי

הַ הַחֲדָשׁ. שְׁקָלִים חֲדָשִׁים קוֹדֵם ר"ח נִסָּן: וְ אֵינָה הִיא הַמִּדָּה. אֵין מִדָּה זוֹ שֶׁאֵתָה אוֹמֵר כְּמִדָּה הָאִמּוּרָה בַקְּטוֹרֶת וְאֵין רְאוּי אֵלָא שְׁחֹשֶׁה מִדּוֹחֵן:
וּ בְּפִירוּשׁוֹ. שֶׁאִמֵר "כִּהֵמָּה וְכִסִּי הַקֹּדֶשׁ" - הַמִּקְבֵּל, לְסַפֵּק כֹּל הַשָּׁנָה: מֵאַרְבַּע. אַרְבַּע סֵאִין כִּסְלוֹ: עֲמָדוֹ מִשְׁלֵשׁ. שְׁהוֹקֵר:
סֵרֶק הַ הַחוֹתְמוֹת. מִפְּרִישׁ לְקַמֵן בְּמַתְנִיחִין: הַפִּיּוּסוֹת. הַגּוֹרְלוֹת: הַקִּיּוּן. זֶכ וְחֵבָה וְיוֹלֶדֶת שְׂמִיבֵאִין קִיּוּנָהּ, דְּהֵינּוּ תוֹרִים וְכִבִּי יוֹנָה: חוֹלֵי מַעִים. לְמִי
שֶׁהַכֹּהֲנִים הוֹלְכִין יְחִפִים עַל הַרְצָפָה הוּי מַעִיהֶם מִתְקַלְקְלִים וְצוּרִים לְרוּפֹא לְרַפּוּת אוֹתָם: גְּבִינֵי כְרוּז. שֶׁם הָאִישׁ הַמְכֻרֵז בְּכֹל בּוֹקֵר "עֲמָדוֹ כִּהְיִים
לְעַבְדוֹכֶם": הַפְּקִיעַ. לְהַלְקוֹת הַכֹּהֲנִים הוֹלִים שְׁנַמְצָאוּ יַשִּׁינִים בְּמַשְׁמַרְתָּם, פִּירוֹשׁ אַחַר, הַפְּקִיעַ - פְּתִילוֹת הַמְנוּרָה וְכִיבֵי הַשּׂוֹאֵבָה: צִלְצֵל. כִּלִּי שִׁיר: עַל
הַשִּׁיר. לְהַתְחִיל אֵת הַשִּׁיר: עַל הַפְּרוֹכֹת. לְעַשׂוֹת פְּרוֹכֹת: בַּ אֲמֵרְבֵּלִין. לְמַעַל מִן הַגְּבוּרִים:

$$56 \times 7 + 56 \times 2 + 56 \times 2 = 56 \times 11$$

כל המקבל עליו לספק קלחות מארבע.
עמדו משלש - יספק מארבע;
משלש ועמדו מארבע - יספק מארבע;
שיר הקדש על העליונה.

ואם התליעה סלת - התליעה לו,
ואם התמיו יין - התמיו לו.
ואינו מקבל את מעותיו, עד שיהא המזבח מרצה.

פרק חמישי

א. אלו הן הממין שהיו במקדש:
יחנן בן פינחס על החותמות,
אחיה על הנסכים,
מתתיה בן שמואל על הפיסות, *הוא הוה אבא דהאורי.*
פתחיה על הקנים; *הוא הוה אבא דהאורי.*

פתחיה זה מרדכי-*הוא הוה אבא דהאורי.*
למה נקרא שמו פתחיה?
שהיה פותח בדברים ודורשן ויוצע שבעים לשון.

בן אחיה על חולי מעים *הוא הוה אבא דהאורי.*
נחנאי חופר שיחין, *הוא הוה אבא דהאורי.*
גביני כרוז, *הוא הוה אבא דהאורי.*
בן גבר על געילת שערים, *הוא הוה אבא דהאורי.*
בן כבי על הפקיע, *הוא הוה אבא דהאורי.*
בן ארזה על הצלצל, *הוא הוה אבא דהאורי.*
הגרס בן לוי על השיר,
בית גרמו על מצשה לחם הפנים,
בית אבטינס על מצשה הקטרת,
אלעזר על הפרכות,
ופינחס על המלבוש. *הוא הוה אבא דהאורי.*

ג. אין פוחמין משלשה גזרין ומשבעה אמרן לין, *הוא הוה אבא דהאורי.*
ואין עושין שרדה על הצבור בקמון פחות משנים;
חוזן מן אחיה שעל חולי מעים, ואלעזר שעל הפרכות,
שאותן קבלו רב הצבור עליהן. *הוא הוה אבא דהאורי.*

ג. ארבעה חותמות היו במקדש,
וכתוב עליהן: "עגל", "זכר", "גדי", "חוטא".
בן עזאי אומר: *הוא הוה אבא דהאורי.*
חמשה היו, וארמית כתוב עליהן:
"עגל", "זכר", "גדי", "חוטא דל"ן חוטא עשיר".

ונוחגין אותה לאמנין בשקרן, *הוא הוה אבא דהאורי.*
וחזרין ולוקחין אותה מתרומה חדשה. *הוא הוה אבא דהאורי.*
אם בא התרש בזמנו - לוקחין אותה מתרומה חדשה,
ואם לאו - מן הלשנה. *הוא הוה אבא דהאורי.*

ו. המקדיש נכסיו והיו בן דברים ראויין לקרנות הצבור -
ינגו לאמנין בשקרן;
דברי רבי עקיבא.
אמר לו בן עזאי:
אינה היא המדה,

אלא מפרישין מהן שכר האמנין,
ומחללין אותן על מעות האמנין,
ונוחגין אותן לאמנין בשקרן,
וחזרין ולוקחין אותן מתרומה חדשה.

ז. המקדיש נכסיו והיתה בן בהמה ראיה לגבי המזבח,
זכרים ונקבות -
רבי אליעזר אומר:

זכרים: שזכר לזכרי עולות,
ונקבות: שזכר לזכרי זבחי שלמים,
דמיהן: פלו עם שאר נכסים לזבך הבית.
רבי יהושע אומר:
זכרים עצמן יקרבו עולות;
ונקבות: שזכר לזכרי זבחי שלמים,
זביא בדמיהן עולות;
ושאר נכסים: פלו לזבך הבית.

רבי עקיבא אומר:
זאה אני את דברי רבי אליעזר מדברי רבי יהושע,
שרבי אליעזר השנה את מדתו ורבי יהושע חלק.
אמר רבי פפיס:

שמעתי דברי שניהן:
שהמקדיש בפרוש דברי רבי אליעזר,
והמקדיש סתם דברי רבי יהושע.

ח. המקדיש נכסיו והיו בן דברים ראויין על גבי המזבח,
ינות, שמנים ועופות -
רבי אלעזר אומר:

שזכר לזכרי אותו הסין וזביא בדמיהן עולות,
ושאר נכסים: פלו לזבך הבית.
ט. אחת לשלשים יום, משערין את הלשקה.

קב ונקי

ה החדש. שקלים חדשים קודם ר"ח ניסן; ו אינה היא המדה. אין מדה זו שאתה אומר כמדה האמורה בקטורת ואין ראוי אלא שתשה מרותך;
א במירוש. שאמר "בהמה ונכסי להקדש"; ב המקבל. לספק כל השנה: מארבע. ארבע סאין בסלע: עמדו משלש. שהוקרו;
פרק ה החותמות. מפרש לקמן במתניתין: הפייסות. הגורלות: הקניין. זב חבה וילדות שפביאין קניהן, דהיינו תורים ובני יונה: חולי מעים. לפי
שהכונים הולכין יחפים על הרצפה והיו מעיהם מתקלקלים וצריכים לרופא לרפאות אותם: גביני כרוז. שם האיש המכריז בכל בוקר "עמדו כהנים
לעבודתכם": הפקיע. להלקות כהנים והלויים שנמצאו ישינים במשמרתם, פירוש אחר, הפקיע - פחילות המנורה ובית השואבה: צילצל. כלי שיר: על
השיר. להתחיל את השיר: על הפרכות. לעשות פרוכת: ב אמרכלין. למעלה מן הגזברים:

כב ונקי
כב ונקי
כב ונקי

"עגל" משמש עם נקבי בקר, - *עגל נקבי בקר*

גדולים וקטנים, זכרים ונקבות;

"גדי" משמש עם נקבי צאן, *גדי נקבי צאן*

גדולים וקטנים זכרים ונקבות,

חוז משל אילים; *חוז משל אילים*

"זכר" משמש עם נקבי אילים בלבד; *זכר נקבי אילים*

"חוטא" משמש עם נקבי שלש בהמות של מצרעין.

ד. מי שהוא מבקש נסכים -

הולך לו אצל יוחנן שהוא ממנה על החותמות,

נותן לו מעות ומקבל ממנו חותם.

כא לו אצל אחיה שהוא ממנה על הנסכים,

ונותן לו חותם, ומקבל ממנו נסכים;

ולערב באין זה אצל זה,

ואחיה מוציא את החותמות, ומקבל כנגדן מעות;

ואם הותרו - הותרו להקדש,

ואם פתחו - היה משלם יוחנן מביתו,

שכד הקדש על העליונה.

ה. מי שאבד ממנו חותמו,

ממתינין לו עד הערב;

אם מצאו לו כדי חותמו - נותנין לו; *אם מצאו לו כדי חותמו*

ואם לאו - לא היה לו;

ושם היום פתוח עליהן מפני הרמאין.

ו. שמי לשכות היה במקדש:

אחת - לשכת חשאים, ואחת - לשכת הכלים.

לשכת חשאים -

יראי חטא נותנים לתוכה בתשאי; *יראי חטא*

ועניים בני טובים מתפרנסים מתוכה בתשאי.

לשכת הכלים -

כל מי שהוא מתנדב כלי, וזרקו לתוכה,

ואחת לשלשים יום גזברין פותחין אותה,

וכל כלי שמצאו בו צורך לכדק הבית מניחין אותו,

והשאר נמכרין בדמיהן ונופלין ללשכת ברוך הבית.

פרק ששי

א. שלשה עשר שופרות, שלשה עשר שלחנות,

שלש עשרה השתחויות היו במקדש.

שופרות ושלחנות

קב ונקי

ד' להקדש. ולא אמרין שמה מעות יוחנן נתערכו במעות נסכים: ה' עד הערב. שירווננו יוחנן ואחיה: מצאו. מעות יתירים כיד יוחנן כנגד החותם שנאבד: היום. על החותמות, "יום פלוני, חרש פלוני": הרמאים. שמה לקח חותם כשעת הזול והצניעו עד שנתיקר השער: ו' חשאים. על שם שנותנים

בתוכה מעות בסתר: ברוך. שנותנים בה כל קדשי ברוך הבית:

פרק ו' שופרות. תיבות צרות מלמעלה כעין שופר: ב' מתעסק. בעל מום היה והיה מכין עצים הראוין למערכה, שאם ימצא בו תולעת פסול: בייחוד בכיריו: ו' הויכין. שלוש עשרה השתחויות רתן לעיל: מפכים. יוצאין מבית קודש הקדשים דקים כקריני חגבים, וכשמגיעין לשער זה מתגברים ותעיס

כמלא פי פך קטן, וזהו מפכים: שער ניקנור. מפורש ביומא פרק אמר להם הממונה: פשפשין. שערים קטנים:

של בית רבן גמליאל ושל בית רבי חנינא סגן הפקנים,
היו משתחוין ארבע עשרה.

והיכן היתה יתרה?

כנגד ירי העצים,

שכן מסרת בגדים מאבותיהם ששם הארון נגנו.

ב. מעשה בכהן אחד שהיה מתעסק, *מתעסק היה*
וראה הרצפה שהיא משנה מתכרותיה.

כא ואמר לחברו.

לא הספיק לגמור את הדבר עד שיצתה נשמתו,

והדעו ביחוד ששם הארון נגנו.

ג. והיכן היו משתחוים?

ארבע בצפון, וארבע בדרום, שלש במזרח ושנים במערב,

כנגד שלשה עשר שצרים.

שצרים דרומיים סמוכין למערב:

שער העליון, שער הדלק, שער הכפורות, שער הפנים.

ולמה נקרא שמו שער הפנים?

שבו מכניסין צלוחית של מים של נסוף כהן.

רבי אליעזר בן יעקב אומר:

בו הפנים מפכים וצמדין להיות יוצאין,

מתחת מפתח הבית.

לצמחן בצפון סמוכין למערב:

שער יבנה, שער הקרבן, שער הנשים, שער השיר.

ולמה נקרא שמו שער יבנה?

שבו יצא יבנה בגלותו.

במזרח: שער ניקנור,

ושני פשפשין היו לו:

אחד בימינו ואחד בשמאלו.

ושנים במערב שלא היה להן שם.

ד. שלשה עשר שלחנות היו במקדש:

שמונה של שיש בבית המטבחים,

שעליהן מדיחין את הקרכים;

ושנים במערב הכבש:

אחד של שיש ואחד של כסף.

על של שיש היו נותנים את האכרים,

על של כסף - כלי שרת:

פרק שביעי

א. מעות שנמצאו בין שקלים לנדבה:

קרוב לשקלים - יפלו לשקלים,

לנדבה - יפלו לנדבה,

מחצה למחצה - יפלו לנדבה. *אם לא ידעו ונמצאו יתקן*

בין עצים ללבונה:

קרוב לעצים - יפלו לעצים,

ללבונה - יפלו ללבונה,

מחצה למחצה - יפלו ללבונה. *הוא יתקן ויפלו*

בין קנין לגזלי עולה:

קרוב לקנין - יפלו לקנין, *אם ידעו ונמצאו יתקן*

לגזלי עולה - יפלו לגזלי עולה,

מחצה למחצה - יפלו לגזלי עולה. *אם לא ידעו*

בין חלין למעשר שני:

קרוב לחלין - יפלו לחלין,

למעשר שני - יפלו למעשר שני,

מחצה למחצה - יפלו למעשר שני. *אם לא ידעו*

זה הכלל:

הולכים אחר הקרוב להקל.

מחצה למחצה - להחמיר.

ב. מעות שנמצאו לפני סוחר בהמה - לעולם מעשר.

בהר הפית - חלין.

בירושלים בשעת הרגל - מעשר.

ובשאר כל ימות השנה - חלין.

ג. כשר שנמצא בצורה:

אכרין - עולות, וחתוכות - חטאות.

בירושלים - זכחי שלמים.

זה וזה מעבר צורתו ויצא לבית השופה. *אם ידעו ונמצאו יתקן*

נמצא בגבולין:

אכרין - גבלות, חתוכות - מטרות. *אם לא ידעו*

ובשעת הרגל שהבשר מרבה -

אף אכרין מטרין.

ד. בהמה שנמצאת בירושלים ועד מגדל עדר,

ובמדתה לכל רוח:

זכרים - עולות, נקבות - זכחי שלמים.

רבי יהודה אומר:

נראוי לקסחים - פסחים, קדם לרגל שלשים יום. *אם לא ידעו*

ושנים באולם מבפנים על פתח הבית:
אחד של שיש ואחד של זהב.

על של שיש נותנין להם הפנים בכניסתו,
ועל של זהב ביציאתו,

שמעלין בקדש ולא מורדיין;

ואחד של זהב מבפנים,

שעליו להם הפנים תמיד.

ה. שלשה עשר שופרות היו במקדש,

וקתוב עליהם: "תקלין תתמן" ו"תקלין עמיקין".

"קנין" ו"גזולי עולה",

"עצים" ו"לבונה", ו"נהב לפפרת",

ששה "לנדבה".

"תקלין תתמן" - ששקל שנה ושנה;

ו"עמיקין" -

מי שלא שקל אשתקד שוקל לשנה הבאה;

"קנין" - הם תורים; ו"גזולי עולה" - הן בני יונה,

ובלן עולות; דברי רבי יהודה.

ותקמים אוקרים;

"קנין" - אחד חטאת ואחד עולה,

ו"גזולי עולה" - בלן עולות.

ו. האומר: "הרי עלי עצים" -

לא יפחת משני גזרין;

"לבונה" - לא יפחת מקמץ;

"נהב" - לא יפחת מדינר זהב.

ששה "לנדבה". *אם לא ידעו ונמצאו יתקן*

נדבה מה היו עושין בה?

לוקמין בה עולות,

הבשר לשם והעורות לכהנים.

זה מדרש דרש יהודע מהו גדול:

"אשם הוא, אשם אשם לה" (ויקרא ה, ט) -

זה הכלל:

כל שהוא כא משום חטא ומשום אשמה - ילקח בו עולות;

הבשר לשם, והעורות לכהנים.

נמצאו שני כתובים קמיים:

אשם לה' ואשם לכהנים,

ואומר (מלכים ב, יב, יז):

"כסף אשם וזהו חטאות לא יזבא בית ה',

לכהנים יהיו."

קב ונקי

ה תקלין חרות. שקלי שנה זו: עתיקין. על השני: קנין. על השלישי, והן תורים גדולים: גזולי עולה. על הרביעי: בני יונה. קטנים: אשתקד. שנה שעברה: ו עצים. המתנדב עצים למערכה: ולבונה. המתנדב לבונה: זהב. המתנדב זהב לכפורת: ששה לנדבה. ששה שופרות הנותרים הן לנדבה: פרק ו לשקלים. דברו קרוב אולינו, וכתוב: "והיתה העיר הקרובה אל החלל": ב לעולם. אפילו כל השנה: ובהר הבית. אפילו ברגל: ג זה וזה. הנמצא בעורה ובירושלים: העובר. מעבירין אותם מלפניהם עד שיפסלו בנותר: בגבולין. בערי ישראל: ד הראוי. זכר בן שנה מן הכבשים או מן העזים:

